

Hyväksytty yhtymähallituksen kokouksessa 12.12.2017
Vuoden 2018 toteutuneet ja vuoden 2019 suunnitellut toimenpiteet lisätty 25.1.2019

PEDAGOGINEN OHJELMA 2018-2021, AMMATTIOPISTO TAVASTIA

Pedagoginen ohjelma on Ammattiopisto Tavastian pedagogisen toiminnan pääohjelma, jota muut ohjelmat tukevat. Pedagogisen ohjelman ohella pedagogista toimintaa ohjaavat seuraavat ohjelmat

- Tieto- ja viestintätekniikan ohjelma
- Kestävän kehityksen ohjelma
- Yrittäjyysohjelma
- Monikulttuurisuusohjelma
- Kansainvälisyysohjelma

Ammattiopisto Tavastiassa opiskelijaa kunnioitetaan oppimiskykyisenä, aktiivisena ja oman opiskelunsa suhteen vastuullisena toimijana. Jokaisella opiskelijalla on samanaarvoiset oikeudet ja mahdollisuudet oppimiseen.

Ammatillisen koulutuksen reformissa esimiesten osaamiseen, jaksamiseen ja yhdessä tekemiseen panostetaan. Keskeisiä asioita ovat muutosjohtaminen sekä henkilöstön osaamiseen, hyvinvointiin ja jaksamiseen panostaminen tilanteessa, jossa lainsäädännön muutokset vaikuttavat kaikkeen opetuksessa.

Opettajien osaaminen ja sovittujen toimintatapojen noudattaminen on pedagogisen ohjelman onnistumisen lähtökohta. Opettajien osaamiseen panostetaan koulutusten lisäksi mahdollistamalla osaamisen jakaminen esimerkiksi peda-messujen ja yhteiskehittämisen avulla. Opettajat osallistuvat pedagogisten hankkeiden toteuttamiseen suunnitteluvaiheesta levittämiseen. Opettajien osaamistarpeina korostuvat henkilökohtaistamisen taidot, ohjaus- ja valmennustaidot, tiimiohjaus sekä reformin uusien toimintatapojen ja opiskelijahallintojärjestelmän käyttäminen. Muutostilanteessa tarvitaan kykyä vastaanottaa uutta ja toisaalta myös luopumisaikaa.

Opetushenkilöstön osaamisessa keskeistä on, että

- opettaja on omassa yhteisössään ja verkostoissa liikkuva toimija
- opettaja ylläpitää ja lisää omaa osaamistaan kumppaneitaan hyödyntäen (kasvatus- ja opetustaidot, ammattialan substanssi, työyhteisötaidot, työelämätaidot)
- opettaja ennakoii työelämän ja yhteiskunnan muutoksia ja toimii sisäisenä yrittäjänä
- opettaja tuntee tutkinnon perusteet ja osaa rakentaa niistä pedagogisesti monipuolisia toteutuksia ja opintopolkuja
- opettajayhteisö ja työelämä pyrkivät yhteiseen ymmärrykseen siitä, mikä on tärkeää työpaikalla tarvittavassa ydinosaamisessa ja muissa taidoissa
- opettaja rakentaa yhteistä ymmärrystä ja ohjauksellista vuorovaikutusta sekä kohtaa erilaisia opiskelijoita
- opettaja tutustuu opiskelijoihin ja kohtaa opiskelijat yksilöllisesti.

Pedagogisen ohjelman keskeiset tavoitteet

Yksilölliset opintopolut ja henkilökohtaistaminen

Opetuksen suunnitelmat, eli muun muassa tutkintokoulutusten toteutussuunnitelmat, HOKS ja osaamisen osoittamisen suunnitelmat, tehdään Ammattiopiston yhtenäisellä toimintamallilla. Suunnitelmat tehdään Primus-opiskelijahallintojärjestelmässä. Opetus moduloidaan niin, että opiskelijoilla on mahdollisuus tehdä yksilöllisiä valintoja tutkinnon osien, oppimisen tavan ja ajoituksen suhteen. Opetuksen moduloinnissa tutkinnon osa muodostuu yhdestä tai useammasta moduulista ja moduuli yhdestä tai useammasta ammattitaitovaatimuksesta / osaamistavoitteesta. Ammatillisten ja yhteisten tutkinnon osien opetusta ja osaamisen arviointia integroidaan mahdollisuuksien mukaan.

Opiskelijaprofiloinnin kautta opiskelijoille tarjotaan yksilöllisiä oppimisen polkuja ja ohjaus- ja tukipalveluja. Opiskelijoille tarjotaan heidän valmiuksiensa mukaisia oppimisen tapoja, ja opetustarjonta rakennetaan niin, että oppilaitoksessa ja muissa oppimisympäristöissä tapahtuva oppiminen on päivittäistä. Yhteisten ja ammatillisten tutkinnon osien suorittamista verkko-opintoina mahdollistetaan.

Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma, HOKS, laaditaan jokaiselle opiskelijalle ja sitä tarkastellaan ja päivitetään säännöllisesti, vähintään kahdesti vuodessa, yhdessä opiskelijan kanssa. Vastuopettajien lisäksi HOKS:n päivitykseen ja ohjauskeskusteluun osallistuvat tarvittaessa opinto-ohjaajat ja työpaikkaohjaajat. Opiskelijoille esitellään esimerkkipolkuja, joiden pohjalta henkilökohtaiset suunnitelmat laaditaan. Aiemmin hankitun osaamisen tunnistamiseen käytetään luovia ratkaisuja ja kehitetään menetelmiä osoittaa aiemmin hankittua osaamista.

Opiskelijoiden on mahdollista valita tutkinnon osa muista Ammattiopisto Tavastiassa tarjolla olevista tutkinnoista yksilöllisen suunnitelman mukaan, ja perustellusti myös muista oppilaitoksista.

Opiskelijan tarvitsemat ohjaus- ja tukipalvelut selvitetään opiskelun alussa ja tarvittaessa. Opiskelijalle mahdollistetaan tarvittaessa joustavat OPVA-opinnot sekä erityinen tuki. Mukautus- ja poikkeamispäätökset tehdään, jos se on tarkoituksenmukaista.

Opiskelija- ja opintohallinnon toimivuus

Opiskelija- ja opintohallintoon sisältyy opetus ja opiskelun suunnittelu, toteutus ja seuranta. Opiskelija- ja opintohallinnossa käytetään opiskelijahallinto-ohjelman lisäksi sovitut osaamisen hankkimisen toteuttamisen ja seurannan ohjelmistoja. Ohjelmistojen yhteensopivuus ja synkronointi on erityisen tärkeää. Uusien ohjelmistojen käyttöönotto varmistetaan riittävällä ja erilaiset oppijat huomioon ottavalla perehdytyksellä ja käyttökoulutuksella.

Opiskelijahallinnon tiedot kirjataan suoraan opiskelijahallintojärjestelmään. Monimuotoisuus ja joustavuus opetuksen rakenteessa ja lisääntyvät yksilölliset polut tuovat suuren haasteen opiskelija- ja opintohallinnolle, mutta myös mahdollisuuden hyödyntää täysipainoisesti eri ohjelmien ominaisuuksia. Opiskelija- ja opintohallinta aktivoi opiskelijaa ottamaan vastuuta oman opintopolkunsu toteutumisesta ja seurannasta sekä oppimisen etenemisestä. Opiskelijälähtöisyys näkyy yksittäisen opiskelijan opiskelun ja opintojen kokonaisuuden hallinnassa ja seurannassa. Opiskelijahallinto-ohjelma toimii myös opiskelijoiden tiedotus- ja vuorovaikutuskanavana.

Osaamisen arvioinnin oikeudenmukaisuus

Palaute osaamisen kehittymisestä ja osaamisen arviointi erotetaan toisistaan ja arvioinnin tavoista tiedotetaan selkeästi myös työpaikkaohjaajille. Osaaminen osoitetaan työelämässä näytössä ja sitä täydennetään tarvittaessa muilla keinoin. Myös yhteisten tutkinnon osien osaamista voidaan arvioida näytöissä. Työelämän arvioijien ammattitaito

varmistetaan selvittämällä suoritettu tutkinto sekä osaaminen. Koulutuksella ja perehdytyksellä varmistetaan arvioijien perehtyneisyys tutkintoon ja arviointiin. Tutkinnon osia mukautetaan tarvittaessa.

Työpaikalla järjestettävä koulutus: koulutus- ja oppisopimus

Työpaikalla järjestettävää koulutusta kehitetään reformin periaatteiden mukaisesti yhdessä työelämän kanssa. Työpaikkaohjaajien kouluttamiseen ja perehdyttämiseen panostetaan.

Oppisopimus vastaa työelämän henkilöstön kehittämisen tarpeisiin pedagogisesti monipuolisilla toimintatavoilla. Kaikki ammattiopiston koulutustarjonnassa olevat tutkinnot voi joustavasti suorittaa oppisopimuksena. Siirtymät koulutus- ja oppisopimusten välillä tapahtuvat sujuvasti opiskelija- ja työelämälähtöisesti. Oppisopimuksen tunnettuutta ja mahdollisuuksia markkinoidaan aktiivisesti työelämälle. Ammattiopisto Tavastia toteuttaa valtakunnallisesti tarjottavien tutkintojen oppisopimuksia huomattavasti omaa toimintaa laajemmalla alueella. Laajennetulla oppisopimuksella pystytään Ammattiopisto Tavastian tarjontaa laajemmin vastaamaan jäsenkuntien alueen työelämän osaamis- ja koulutustarpeisiin. Laajennettua oppisopimusta toteutetaan suunnitelmallisesti osana asiakaslähtöistä toimintaa.

Työelämäyhteistyö ja projektioppiminen

Työelämäyhteistyötä systematisoidaan. Alakohtaisia asiantuntijatapaamisia järjestetään säännöllisesti. Työelämältä kerätään palautetta toiminnan kehittämiseksi. Työelämän tarpeita selvitetään yli osastorajojen systemaattisesti uusien koulutustuotteiden ja muiden osaamisen kehittämisspalveluiden löytämiseksi. Osuuskuntatoimintaa vahvistetaan ja osuuskuntatoiminta mahdollistetaan kaikissa niissä tutkinnoissa, joissa se on tulevan ammatin kannalta relevanttia.

Projektioppiminen on sekä työelämän että oppilaitoksen tarpeeseen pohjautuvaa asiakaslähtöistä toimintaa, jossa opetus toteutetaan niin, että opiskelijat ovat keskeisinä toimijoina projektin suunnittelusta toteutumisen arviointiin. Projektioppiminen voi olla usean tutkinnon tai osaston yhteistyössä toteuttamaa toimintaa. Kaikki opiskelijat osallistuvat vuosittain vähintään yhteen työelämälähtöiseen projektiin. Opiskelijoille järjestetään opintojen eri vaiheissa mahdollisuus tutustua oman alan työelämään joko työpaikkakäynneillä tai kutsumalla työelämän edustajia oppilaitokseen.

Yhdenvertainen opiskelijavalinta

Työelämän tarpeisiin perustuva laaja koulutustarjonta päätetään vuosittain. Perusopetuksen tai valmentavan koulutuksen päättäneille sekä muille vaille ammatillista koulutusta oleville varataan vuosittain riittävä määrä ammatillisen perustutkinnon opiskelupaikkoja yhteishakuun. Tavoitteena on erityisesti turvata alueen perusopetuksen päättävän ikäluokan siirtyminen joustavasti toisen asteen koulutukseen. Jatkuvaan hakuun määritellään vuosittaiset hakuajat, ja opiskelijat valitaan yhdenvertaisten valintaperusteiden mukaisesti. Hakijoille mahdollistetaan ohjauksen kautta ohjattu haku myös silloin, kun varsinaisen haku ei ole avoinna. Hakijalle ja valitsematta jääneille tarjotaan ohjausta soveltuvan tutkinnon löytymiseen.

Pedagogisen ohjelman toteutustavat

Pedagoginen ohjelma osana tulokorttia

Pedagogisen ohjelman vuosittaiset tavoitteet ja toimenpiteet aikatauluineen ja vastuuhenkilöineen määritellään toiminta- ja taloussuunnitelman tulokortissa.

Vuosi 2018: Pedagogista ohjelmaa edistävät tulokortin toimenpiteet ja niiden toteutuminen:

Yksilölliset opintopolut ja henkilökohtaistaminen

- Opiskelijaprofilointi ja sen hyödyntäminen, tavoitteiden laatiminen esim. tutkinnon suorittamisen, jatko-opintojen tai työllistymisen näkökulmasta
 - Profiilien mukaiset toteutussuunnitelmat, polkujen kuvaukset opiskelijan opissa, polkuvalinnat HOKSissa
- Kesäopintojen ja opiskelumahdollisuuksien ajasta ja paikasta riippumattomuuden lisääminen
 - Kesä-opsojen ja HAMKin opintojen markkinointi ja toteutus
- Yhteistyön tiivistäminen huoltajien kanssa
 - Huoltajien osallistumismahdollisuus HOKSin laadinnassa
- Uraohjauksen ja jatko-opintomahdollisuuksien lisääminen
 - Urasuunnitelma HOKSissa, uraohjauksen vahvistaminen, jatko-opintojen markkinointi
- Opetuksen, erityisen tuen toimijoiden, opinto-ohjauksen ja muun opiskelijahuoltohenkilöstön työnjaon kirkastaminen
 - Opetushenkilöstön tehtäväkuvat
- Opettajien ja muun henkilöstön ohjausosaamisen vahvistaminen
 - Opettajien Yhteisöllisyyskoulutuksen järjestäminen (HAMK), Prolog-osaston OpePro-mallin suunnittelu ja toteutus (yhteissuunnittelu ja opettajien vertaisoppiminen)
- Opiskelijan osaamisen tunnistamisen ja tunnistamisen mahdollisuuksien lisääminen
 - Toimintaohjeen laatiminen, tunnistamisen toimintatavat YTO-osaamisen osalta, opiskelijan opas
- Säännöllisten opiskelija- ja huoltajakyselyjen toteuttaminen
 - ARVO-palautteen käyttöönotto

Opiskelija- ja opintohallinnon toimivuus

- Uuden opiskelijahallinto-ohjelman käyttöönotto
 - Opetushenkilöstön tehtäväkuvat Primus/Wilma-ohjelmiston käyttöönotto
- Selkeät tutkinnon rakenteet, opiskelijan henkilökohtainen sähköinen lukujärjestys
 - Primus/Wilman käyttöönotto
- HOKSn rakenteen laatiminen ja käytettävyyden varmistaminen sekä aktiivinen käyttöönotto
 - Primus /Wilman HOKS-lomakkeen käyttöönotto, HOKS-prosessi ja toteutuksen seuranta

Osaamisen arvioinnin oikeudenmukaisuus

- Osaamisen tunnistamiseen perustuvien opiskelijan tukitoimien organisoiminen yhteistyössä opetuksen ja opiskelijapalvelujen kanssa
 - Opetushenkilöstön tehtäväkuvat, osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelma

Työpaikalla järjestettävä koulutus: koulutus- ja oppisopimus

- Oppisopimustoiminnan uudelleenorganisointi
 - Oppisopimusten solmiminen osastoilla, Wilma-lomakkeiden käyttöönotto
- Oppisopimusmahdollisuuksien markkinointi ja avaaminen työelämälle
 - oppisopimusten solmiminen osastoilla, markkinointi, opso-viikon toimenpiteet: mm. yrittäjätapaamiset, seminaari, markkinat
- Työpaikkaohjaajien kanssa tehtävän yhteistyön lisääminen
 - Tiedottaminen Wilmassa, aamukahvit, yhteistyöseminaari
- Työpaikkaohjaajien reformin mukaisen osaamisen varmistaminen
 - TJK-esitteen laatiminen, koulutuksiin aktivoiminen, yhteistyöseminaari
- Opettajan ohjauksen varmistaminen työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa
 - Opettajien tehtäväkuva, resursointi

Työelämäyhteistyö ja projektioppiminen

- Työelämäyhteistyön järjestelmällisyyden parantaminen
 - Työelämäyhteistyön vuosisuunnittelu, työelämäyhteistyön strategisen suunnittelun käynnistäminen
- Työpajayhteistyön vahvistaminen
 - Näyttöjen suorittaminen Luotsisäätiön työpajassa
- Reformin jalkauttaminen hallitusti työelämään
 - Nettisivut, TJK-materiaali
- Asiakas- ja sidosryhmärekisterin uudistaminen
 - rekisterilomakkeen laatiminen Wilmaan
- Sidoryhmäkartan laadinta ja tiedotus henkilöstölle
 - Sidoryhmäkartan laatiminen ja yhteistyön määrittely

Yhdenvertainen opiskelijavalinta

- Jatkuvan ja ohjatun haun kehittäminen (markkinointi, organisointi, ohjauspiste)
 - Valintaprosessien määrittely, opiskelijahaun ja -valinnan vertaismentorointi (Laadulla tulosta -hanke)

Vuodelle 2019 on tuloskortissa listattu seuraavat pedagogista ohjelmaa edistävät toimenpiteet:

Yksilölliset opintopolut ja henkilökohtaistaminen

- Yhteistyön tiivistäminen huoltajien kanssa
- Opetuksen integroinnin kehittäminen, yto ja ammatilliset
- Ohjaus- ja tukipalvelujen sekä uraohjauksen kehittäminen ja markkinointi
- Joustavat opintomahdollisuudet koulutuskuntayhtymän oppilaitosten kesken
- Opiskelun mahdollistaminen ajasta, paikasta ja opiskelumenetelmästä riippumatta
- Opiskelijoiden osallistaminen toiminnassa
- Opintojen modulointi ja laaja-alainen hyödyntäminen

Opiskelija- ja opintohallinnon toimivuus

- Wilman erilaisten mahdollisuuksien hyödyntäminen, esim. yhteiskäyttö Moodlen kanssa, ja päivittäiskäytön varmistaminen
- Tavastian Primusien pääkäyttäjäyden yhdistäminen ja mittaritiedon hyödyntäminen

Osaamisen arvioinnin oikeudenmukaisuus

- Opiskelijan osaamisen tunnistaminen ja tunnustamisen mahdollisuuksien lisääminen

Työpaikalla järjestettävä koulutus: koulutus- ja oppisopimus

- Opiskelijoiden työelämävalmiuksien vahvistaminen
- Kesäajan opintojen mahdollistaminen, oppisopimus

Työelämäyhteistyö ja projektioppiminen

- Työelämäyhteistyön vahvistaminen
- Työelämäverkostojen hyödyntäminen opetuksessa

Yhdenvertainen opiskelijavalinta

Pedagogisen ohjelman seuranta

Pedagogisen ohjelman seurannasta vastaa yhtymähallitus, ja operatiivisesta toteutuksesta vastaa ammattiopiston johtoryhmä. Pedagogisen ohjelman toteutuksessa noudatetaan Ammattiopisto Tavastian yhteisiä prosesseja ja ohjeita, joiden laadinnassa on huomioitu lainsäädännön lisäksi viranomaisten ohjeistukset. Johtoryhmän tehtävänä on

- ottaa ohjelma huomioon toiminnassa
- seurata ja raportoida ohjelman toteutumista
- tehdä esityksiä ohjelman päivittämisestä
- tiedottaa ohjelmasta henkilökunnalle ja opiskelijoille

Pedagogisen ohjelman vastuuhenkilönä toimii ammattiopiston rehtori.